

Smederevo nema lokalni plan zaštite životne sredine

Strateški planovi istekli, izveštaja o sprovođenju planova nema

Planiranje politike životne sredine na svim nivoima vlasti zakonski je propisano još 2004. godine. Iako je to zakonska obaveza, čak 78 od 145 opština i gradova u Srbiji (ili 54%) nikada nije usvojilo lokalni plan zaštite životne sredine. Ostalih 67 opština i gradova su usvajali ove planove, ali je njihova važnost u 47 opština istekla. Trenutno samo 20 opština i gradova ima važeće višegodišnje planove zaštite životne sredine, s tim što će važnost tri plana isteći 2024, a za još deset planova isteći će 2025. godine.

Skupština Grada Smedereva usvojila je 2017. godine Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP). U samom LEAP-u nije naznačeno koji je rok njegovog važenja, ali se u odeljku u kome su navedeni prioriteti, kao i rokovi za sprovođenje određenih mera, može videti da su aktivnosti planirane do 2021. godine, tako da je važnost plana istekla. Na sajtu Grada nismo pronašli da li postoje izveštaji o sprovođenju LEAP-a, niti da je neki organ vlasti razmatrao da li su mere iz plana sprovedene, u kom obimu i sa kakvim efektima po unapređenje kvaliteta životne sredine.

Što se tiče upravljanja otpadom, od 2009. godine Zakon obavezuje skupštine opština i gradova da usvoje lokalni plan upravljanja otpadom (LPUO) na period od 10 godina, kao i da jedanput godišnje razmatraju izveštaj o sprovođenju ovog plana, te da ga dostave Agenciji za zaštitu životne sredine. Po Zakonu, planovi sadrže podatke o očekivanim vrstama, količinama, poreklu i kretanju otpada, program sakupljanja otpada iz domaćinstava, opasnog i industrijskog otpada, mere sanacije, procenu troškova, rokove za izvršenje i drugo. Trenutno samo 40 opština i gradova u Srbiji imaju važeće LPUO.

Smederevo nema važeći LPUO, jer je postojeći istekao 2020. godine, a novi nije sačinjen. Zakonom propisani godišnji izve-

štaji o sprovođenju plana takođe „nisu sačinjeni“, kako nam je iz gradske uprave odgovoreno.

Ne postoje izveštaji o stanju životne sredine

Zakon o zaštiti životne sredine propisuje obavezu opštinama i gradovima da objavljuju godišnje izveštaje o stanju životne sredine u službenom glasilu (član 76). Izveštaj postoji samo za 2011. godinu, usvojila ga je Skupština grada i objavljen je u „Službenom listu Grada Smedereva“ broj 2/2012. Izveštaj sadrži podatke o stanju i promenama stanja u životnoj sredini na osnovu merenja kvaliteta vazduha, vode, nivoa alergenog polena, nivoa buke i upravljanja otpadom, zatim podatke o sanacionim planovima i drugim preduzetim merama, kao i o finansiranju sistema zaštite životne sredine.

Iako postoji obaveza, ovi izveštaji nikada posle 2011. godine nisu javno objavljeni, jer gradska uprava „nema dovoljno jasne i precizne instrukcije na koji način i u kojoj formi je potrebno sačiniti iste“ – navedeno je u odgovoru koji smo dobili.

Prati se kvalitet životne sredine, oskudni izveštaji o rezultatima merenja

Po izveštajima o utrošku sredstava Fonda za zaštitu životne sredine, od početka perioda (2010) svake godine finansira se monitoring kvaliteta vazduha, vode na javnim česnama i kupalištima, kao i merenje nivoa buke. Međutim, na zvaničnom gradskom sajtu mogu se naći samo izveštaji o rezultatima merenja za 2023. i 2024. godinu.

Novac od „eko-naknada“ se troši kroz Fond za zaštitu životne sredine, izveštaji o korišćenju sredstava ne objavljuju se javno

Grad Smederevo je u periodu 2010-2023. od naknada za zaštitu životne sredine („eko-naknada“) od privrede i gra-

Godina	Tekući prihodi od eko-naknada				Ukupno tekući	Rashodi planirani	Rashodi izveštaji	Razlika prihoda i rashoda	Program na sajtu	Izveštaj na sajtu
	714547	714548	714549	714562						
2010	6,851,837	0	5,597,310	9,294,871	21,744,018	31,864,705	18,348,555	3,395,463	da	ne
2011	7,474,203	0	15,889,093	37,982,528	61,345,824	42,000,000	33,996,248	27,349,576	da	ne
2012	5,946,937	0	36,839,428	34,222,738	77,009,103	99,349,578	66,372,159	10,636,944	da	ne
2013	669	0	3,682,620	21,310,305	24,993,594	92,772,548	64,048,877	-39,055,283	da	ne
2014	0	384,323	354,990	21,006,760	21,746,073	76,823,025	41,778,929	-20,032,856	da	ne
2015	0	39,353	2,190,522	58,458,373	60,688,248	71,680,000	35,924,274	24,763,974	da	ne
2016	0	15,591	2,560,955	53,888,968	56,465,514	85,374,365	61,034,017	-4,568,503	da	ne
2017	0	8,595	8,276,111	54,175,972	62,460,678	55,301,326	43,856,924	18,603,754	da	ne
2018	0	8,216	41,623,564	91,277,453	132,909,233	55,449,487	50,555,868	82,353,365	da	ne
2019	0	7,879	93,431,138	24,943,176	118,382,193	76,385,777	54,386,884	63,995,309	da	ne
2020	0	0	43,922,881	17,776,138	61,699,019	86,600,000	72,381,532	-10,682,513	da	ne
2021	0	0	246,443	30,261,806	30,508,249	95,655,000	83,399,890	-52,891,641	da	ne
2022	0	0	140,051	28,509,399	28,649,450	100,384,000	92,298,696	-63,649,246	da	ne
2023	0	0	120,171	26,518,398	26,638,569	323,137,030	282,716,236	-256,077,667	da	ne
	20,273,646	463,957	254,875,277	509,626,885	785,239,765	1,292,776,841	1,001,099,089			
	2.58%	0.06%	32.46%	64.90%						

Smederevo - Zaštita životne sredine

dana naplatio ukupno oko 785 miliona dinara, što je srednja visina prihoda u poređenju sa drugim opštinama i gradovima. Najznačajniji izvor, sa oko 65% ukupnih prihoda, bila je naknada za zaštitu životne sredine, koju propisuje skupština grada i koja je u potpunosti prihod lokalnog budžeta. Grad ima znatne prihode i od naknade za emisije sumpor-dioksida, azot-dioksida, praškastih materija i odložen otpad, koja se deli između republike i lokalne samouprave i koja ukazuje na postojanje značajnog industrijskog zagađivača. Ova naknada čini 32% od ukupnih prihoda u navedenom periodu, ali su njeni iznosi dramatično opali u poslednjih nekoliko godina.

Po podacima iz izveštaja o sprovođenju programa, u istom periodu je iz Fonda za zaštitu životne sredine utrošeno oko milijardu dinara, što je više od iznosa ostvarenih prihoda. U poslednje četiri godine primećuje se da se u fondu troši veći iznos od onoga koji se od „eko-naknada“ naplati, što je u vezi sa projektom izgradnje transfer stanice za upravljanje komunalnim otpadom i odlaganje otpada na regionalnu deponiju u Pančevu. To je pozitivno kada se uzme u obzir da više od 80% opština i gradova kroz svoje fondove svake godine troši manje novca nego što kroz „eko-naknade“ naplati, i tako nenamenski potroši čak i stotine miliona dinara.

Iz Fonda je svake godine od 2010. ubedljivo najveći iznos novca trošen na uklanjanje divljih deponija, ukupno 510 miliona dinara, što je 51% svih sredstava fonda, a iznosi su porasli u poslednje četiri godine. Još je 195 miliona dinara potrošeno za sanaciju i održavanje postojećeg gradskog smetlišta u Godominskom polju. Grad Smederevo trebalo bi da razmotri načine sprečavanja nastanka divljih deponija, umesto stalnih i neracionalnih troškova za njihovo uklanjanje. To bi otklonilo sumnju da je u pitanju praksa, česta među opštinama i gra-

dovima u Srbiji, da se ovakvim stalnim i visokim prenosima u stvari održava tekuća likvidnost komunalnih preduzeća.

Gradonačelnik/ca Smedereva donosi godišnje programe korišćenja sredstava Fonda. Programi jesu javno dostupni, jer se objavljuju u lokalnom službenom glasilu. Dostupnost ovih dokumenata bila bi značajno veća kada bi se objavljivali i na posebnoj stranici namenjenoj zaštiti životne sredine u okviru zvaničnog sajta Grada.

Međutim, izveštaje o sprovođenju ovih programa ne usvaja gradonačelnik/ca, već ih sačinjava gradska uprava, u cilju zadovoljenja zakonske obaveze da se izveštaj pošalje Ministarstvu životne sredine. Izveštaje ne razmatra nijedan organ vlasti, ne objavljuju se ni u službenom glasilu, ni na sajtu, tako da su nedostupni javnosti. Da izveštaje ne usvaja isti organ koji je doneo program, kao i da su izveštaji nedostupni javnosti, najčešći je slučaj po opštinama i gradovima u Srbiji, tako da građani mogu videti šta je obećano, ali ne i šta je od obećanog zaista sprovedeno i sa koliko novca.

Uočili smo još jednu problematičnost. U skoro svakoj od poslednjih 14 godina, izmene programa korišćenja sredstava fonda donete su u posledim danima tekuće godine. U dva slučaja, izmene programa za 2013. i 2018. godinu donete u januaru naredne godine, što je opravdavanje aktivnosti koje su već sprovedene, u iznosima koji su već potrošeni. U konkretnom slučaju, u 2018. godini radi se o uvećanju iznosa za uklanjanje divljih deponija sa 25 na 28 miliona dinara.

Zaštita prirode se ne finansira, nema izveštaja o sprovedenim merama

Na teritoriji Smedereva nalazi se pet spomenika prirode, proglašeni odlukama gradske Skupštine – „Karadorđev

dud”, „Hrast lužnjak” Dolovo, „Hrast lužnjak” Smederevo, „Hrast” Platnara i „Šalinački lug”, ukupne površine oko 20 hektara.

Po zakonu o zaštiti prirode je Grad u obavezi da finansira područja koja je sam proglasio, dok su upravljači obavezni da Gradu dostavljaju izveštaje o sprovođenju godišnjih programa upravljanja. Ovi izveštaji trebalo bi da sadrže opis sprovedenih mera zaštite i finansijski deo, koliko je novca potrošeno i iz kojih izvora.

Tražili smo od Grada izveštaje za period 2017–2022. godine i dobili jedino za Hrast lužnjak Smederevo, dok za ostala područja izveštaji nisu sačinjeni. Grad ne finansira mere zaštite prirode i upravljanja ovim područjima. U programima Fonda za zaštitu životne sredine svake godine planira se između 500 hiljada i milion dinara, ali u izveštajima o sprovođenju ovih programa vidi se da nije bilo trošenja za ovu namenu.

Po odlukama o proglašenju zaštite iz 2018. godine upravljač ovih područja je „javno preduzeće sa kojim Grad ima zaključen ugovor za obavljanje delatnosti”. Tražili smo od gradske uprave (2024) da nam se dostave ovi ugovori i dobili odgovor da „još uvek nisu potpisani”. U slučaju spomenika prirode „Šalinački lug”, ako ugovori nisu potpisani, ostaje nedorečeno da li je upravljač još uvek udruženje građana „Hrast”, koje je upravljač od 2007. godine, ili JP „Zelenilo i groblja”. Na kraju, urađena je i revizija zaštite ovog područja, po kojoj će se zaštita sa lokalnog podići na republički nivo, tako da će novu odluku o zaštiti doneti Vlada Srbije. Postupak zaštite traje od novembra 2022. godine, a po podacima sa sajta Ministarstva zaštite životne sredine, za upravljača je predloženo JP „Srbijašume”.

Zaključci i preporuke

Ima pozitivnih pomaka u javnoj politici zaštite životne u Smederevu, ali postoji i dosta prostora za njeno unapređenje. Dajemo nekoliko preporuka:

- Uraditi procenu ispunjenosti ciljeva prethodnog LEAP-a, pokrenuti izradu i usvajanje novog, uz široko učešće građana i zainteresovane javnosti.

- Skupština grada treba da usvaja godišnje izveštaje o stanju životne sredine, kao i da ih javno objavljuje u lokalnom službenom glasilu, što je zakonska obaveza. Skupština grada, takođe, treba da usvaja godišnje izveštaje o sprovođenju plana upravljanja otpadom, dostavlja ih Agenciji za zaštitu životne sredine, kao i da ih javno objavljuje u lokalnom službenom glasilu, što je zakonska obaveza.

- Kao primer dobre prakse, godišnje programe i izveštaje Fonda za zaštitu životne sredine treba da donosi i usvaja Skupština grada, a ne Gradonačelnik/ca. To će omogućiti veću informisanost i zainteresovanost građana za aktivnosti Fonda, veće učešće javnosti i kvalitetnije odlučivanje.

- Godišnje izveštaje Fonda javno objavljevati u lokalnom službenom glasilu, na isti način kako se to čini sa programi-

ma Fonda. Takođe i programe i izveštaje objaviti na posebnoj stranici na sajtu, posvećenoj zaštiti životne sredine.

- Na posebnoj stranici na gradskom sajtu javno objaviti programe monitoringa kvaliteta vazduha, vode i nivoa buke, kao i izveštaje o sprovedenim merenjima po ovim programima, za što više godina unazad.

- Umesto plaćanja visokih iznosa za čišćenje divljih deponija, razmotriti racionalnije načine za sprečavanje njihovog nastajanja.

- Grad treba da finansira mere zaštite prirode, te da od upravljača zaštićenih područja zahteva detaljne godišnje izveštaje, koji će sadržati listu sprovedenih mera na zaštiti prirode, sa postignutim ciljevima zaštite. Izveštaje objaviti na posebnoj stranici na sajtu, posvećenoj zaštiti životne sredine.

- Potrebno je više uključiti građane u odlučivanje o sadržaju programa Fonda za zaštitu životne sredine, kao i programa zaštite prirode. Tako će se rešavati problemi prioritetni iz ugla građana, a novac će se efikasnije koristiti.

O metodologiji istraživanja

Istraživanje o stanju i finansiranju zaštite životne sredine u Gradu Smederevu u periodu 2010–2023, koristili smo metodu analize dokumenata. Tražili smo zvanične dokumente, i to: odluke o završnom računu budžeta, zatim programe korišćenja sredstava fonda za zaštitu životne sredine, kao i izveštaje o sprovođenju ovih programa, zatim izveštaje o stanju životne sredine, te izveštaje o sprovođenju mera u zaštićenim područjima prirode. E

Dr Dejan Maksimović,
Ekološki centar „Stanište”

„Ekološka taksa” smanjena 70 puta

Nikola Kolja Krstić,
koordinatorka Pokreta „Tvrđava”

Smederevo je grad treće kategorije vazduha - najgore, sa veoma lošim kvalitetom vazduha. Po državnom monitoringu kvaliteta vazduha, na današnji dan Smederevo ima 82 dana prekoračenja PM10 čestica u ovoj godini, a zakonski limit je 35 dana. Do kraja godine očekujemo da ta brojka bude oko 100 dana, što znači da je zagađenje vazduha oko tri puta iznad dozvoljenog. Takođe, Smederevo ima veliki problem sa odlaganjem industrijskog otpada iz železare, koji se skladišti na dve

lokacije koje nisu prikladne za to, čime se ugrožava i Dunav kao međunarodna reka.

Nemamo podataka na šta se tačno koristi „zeleni dinar”, ali znamo da je lokalna ekološka taksa koju Smederevo propisuje kineskoj železari HBIS izuzetno niska i iznosi 8.500 evra godišnje. Ista ta taksa je u periodu 2016–2020. iznosila za HBIS 600.000 evra i bez ikakvog objašnjenja je smanjena 70 puta. Detalji koji su u poslednje vreme dobro urađeni je konverzija jedne od gradskih kotlarnica sa mazuta na gas, novi pogon aglomeracije koji je izgrađen u železari, kao i najava rešavanja glavnog gradskog smetlišta. E

Prioritetni problem - zagađenje vazduha

Nataša Rašković
izvršna direktorka Pro.Tok21

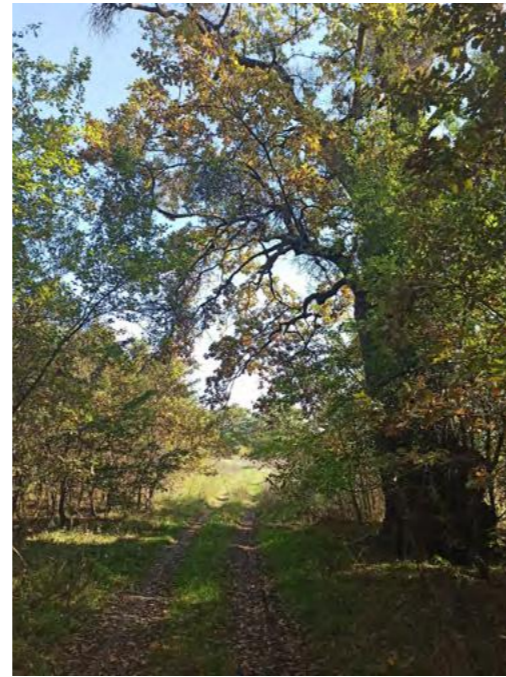
U Smederevu ima dosta izazova kad je životna sredina u pitanju. Prioritetni problem koji najviše utiče na kvalitet života ljudi jeste zagađenje vazduha. Osim toga, ovaj grad ima velikih izazova kad je u pitanju upravljanje otpadom, s obzirom da nema sanitarnu deponiju, kao ni mrežu prikupljanja komunalnog otpada u seoskim područjima. Osim toga, vode Dunava i pritoka nisu pošteđene od zagađenja. Karakteristično za ovaj grad u odnosu na druge gradove jeste i prisustvo velikog industrijskog magnata - Železare Smederevo, kojom danas upravlja kineska kompanija HBIS Group. Sve skupa ne daje baš zavidnu sliku, i zahteva ozbiljno posvećivanje nadležnih institucija i svih odgovornih građana da se stanje unapredi.

Najalarmantniji problem u Smederevu vezan je za zagađenje vazduha. Prema zvaničnom izveštaju Agencije za zaštitu životne sredine Republike Srbije, Smederevo je već godinama grad sa prekomernim zagađenjem, a postoje ozbiljne naučne studije koje pokazuju da je uticaj ovog zagađenja poguban po zdravlje stanovnika. Jedinstveni izveštaj Batuta i Svetske zdravstvene organizacije, koji se, između ostalog, bavi i statističkim izračunavanjem broja umrlih, navodi da u našem gradu od posledica zagađenja vazduha godišnje preminu 223 osobe. Mere propisane Zakonom o zaštiti vazduha naše države, i Planom kvaliteta vazduha Grada Smedereva moraju se sprovoditi efikasnije kako bi se videli efekti i zaštitilo javno zdravlje građana. Smederevo je specifično jer ima četiri dominantna izvora zagađenja: 1. kotlarnice na mazut, 2. više od 30.000 individualnih ložišta, 3. saobraćaj, i na kraju, a izuzetno bitno - 4. industrijsko zagađenje od železare, koje najviše trpe stanovnici okolnih naselja. Ovakav spoj izuzetno je izazovan za rešavanje i mora se pogledati u

oči kompleksnosti ovog problema, napraviti plan koji je višegodišnji i - obezbediti sredstva za realizaciju. Naša organizacija godinama zagovara mere za rešavanje prva tri izvora zagađenja kod Gradske uprave Smederevo, od usvajanja Plana kvaliteta vazduha, koji je osnov za delovanje, preko izrade elaborata o konverziji kotlarnica, preko povećanja sredstava za subvencije građanima za zamenu kotlova, javnog informisanja putem LED ekrana o stanju vazduha... pa sve do trenutne zagovaračke inicijative: da se plansko i sistematično rešavanje zagađenja vazduha poveri imenovanom telu unutar Gradske uprave, radnoj grupi koja može podnositi planove i izveštaje građanstvu i efikasno rukovoditi procesom.

Sa druge strane, upravljanje otpadom je problem grada koji se može uočiti golim okom. Nedovoljni kapaciteti javnog preduzeća imaju izazove i u servisiranju stanovnika grada, a seoska područja nemaju razvijen sistem prikupljanja komunalnog otpada. Naše zagovaranje realizacije planova iz strateških dokumenata koji se odnose na transfer-stanicu, konačno je videlo odgovor tek 2024. godine, kao i formiranje mreže prikupljanja u pojedinim selima. Nesanitarna deponija ostaje problem koji se mora rešavati u skorijem periodu.

Prema saznanjima naše organizacije, takozvani „zeleni fond” u našem gradu ne postoji. Ideja o prikupljanju taksi od zagađivača i slivanju sredstava u fond koji se može upotrebiti za rešavanje problema životne sredine prisutna je u svesti građana kao nešto „što se sigurno dešava”. Naši sugrađani generalno nemaju dovoljno saznanja o funkcionisanju javne uprave. Javna rasprava o budžetu Grada, na primer, u usmenom obliku se ne sprovodi u ovom gradu već godinama, i građani takvo stanje smatraju normalizovanim. Činjenica da jedan od najvećih industrijskih zagađivača u Srbiji ima sedište u Smederevu navodi građane da misle da taksa koju oni plaćaju sigurno mora imati efekta na lokalnu, i oni su uvek iznenađeni informacijama da se takva taksa „sliva” u republičku kasu, a ne lokalnu. E

Šalinački lug – borba za opstanak „čudne šume“

Poslednji ostatak drevnih šuma, po kojima je Srbija bila poznata, nalazi se nedaleko od Smedereva.

Na desetak kilometara od Smedereva, između sela Šalinac i Kulič, nalazi se Šalinački lug, prostor na kome još uvek obitava oko 200 stabala hrasta lužnjaka, pod kojima se nekada nalazila cela Šumadija. Kao jedan od poslednjih ostataka drevnih šuma, ovo područje je zaštićeno prvi put 1981. godine. Međutim, formalna zaštita bez sprovođenja ikakvih mera nije dovoljna, tako da je sa 306 registrovanih hrastova 1984. godine, do 2009. godine njihov broj pao na 222.

Ove „časne starine“ sada imaju između 200 i 300 godina i izložene su svim iskušenjima savremenog sveta, od drastične promene prirodnog okruženja, do destruktivnog ponašanja i nebrige lokalnog stanovništva. Prosečne dimenzije hrastova su:

visina stabla 17,58 m; prečnik krošnje 15,43 m; obim debla 4,14 m i prečnik debla 1,32 m. U nameri da se očuvaju, Zavod za zaštitu prirode je predložio da ovaj prostor, na površini od oko 19 hektara, dobije status Spomenika prirode, što je Skupština opštine Smederevo potvrdila svojom odlukom. Za upravljača područja određeno je Udruženje za negovanje prirodne i kulturne baštine „Hrast“.

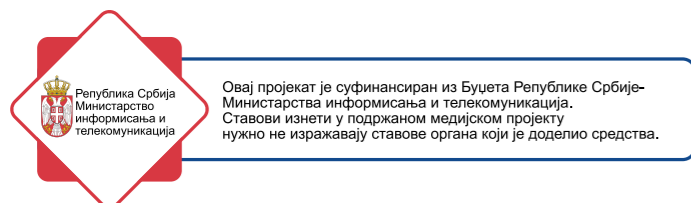
„Udruženje je upravljanju pristupilo sa puno entuzijazma, naročito na početku, u periodu između 2007. i 2012. godine. Tada je preduzet veliki broj aktivnosti na promociji, zaštiti i uređenju Šalinačkog luga. Sredstva za rad su dva puta, 2009. i 2010. godine, obezbeđena iz budžeta grada Smedereva, a 2009. još iz republičkog programa za javne radove, i 2010. godine iz Fonda za zaštitu životne sredine Republike Srbije. Posle 2010. godine više nismo dobijali sredstva ni iz gradskog, niti iz republičkog budžeta. Lokalne vlasti suštinski nisu razumele svoju ulogu i obaveze u sistemu zaštite. Uglavnom se sve svodilo na deklarativnu podršku, insistiranje na planovima i izveštajima, ali u praksi osim obećanja, nikakve pomoći nije

bilo. Kako je stanje postalo besmisleno, udruženje je 2018. godine tražilo da se odredi drugi upravljač. Koliko je konfuzna situacija govori i to da postupak imenovanja JKP ‘Zelenilo i groblja’, kao novog upravljača, formalno nije do kraja sproveden već pet godina”, objašnjava Dejan Radovanović, predsednik udruženja.

Ključni pomak u zaštiti i uređenju napravljen je 2009. godine kada je iz programa javnih radova tokom šest meseci, šest radnika, uspelo da detaljno uredi prostor prirodnog dobra, da rasadi preko 600 sadnica i da poseje hiljade žirova. Od te godine je značajno smanjena ispaša stoke, tako da su ovi mladi hrastovi posle 15 godina postali već ozbiljna mlada šuma, koja je stvorila i povoljno okruženje za zdravstveno stanje starih hrastova. Novi popis bi svakako pokazao da je broj starih stabala još manji nego što je bio ranije, ali je ohrabrujući utisak da prirodni sklop hrastove šume u nastajanju povoljno utiče na usporavanje propadanja hrastova, smanjuje uticaj vetra koji ih je obarao i budi nadu da će ova sastojina polako prerasti u šumu sačuvanog genetskog potencijala starih šalinačkih hrastova.

S obzirom da ne postoji čuvarska služba i da godinama nema održavanja, primetno je znatno povećanje odlaganja različitih vrsta otpada u Šalinačkom lugu, što stvara veoma ružnu sliku i zagađuje šumu. Dva lokalna puta kroz lug se ne održavaju, a zbog dovoženja otpada traktorima je veliki broj mladih hrastova polomljen. Već šest godina je obnovljen rad Fudbalskog kluba „Stari hrast“, koji koristi fudbalski teren u okviru prirodnog dobra. Mada to nije najsrećnije rešenje za samu šumu, primetno je da su mladi ljudi okupljeni oko ovog terena veoma zainteresovani da brinu i o samom lugu, kroz redovno čišćenje i razvijanje svesti o važnosti Šalinačkog luga za lokalnu zajednicu. Zbog značaja ovog područja, urađena je revizija zaštite, sa planiranim povećanjem njenog nivoa. Od novembra 2022. godine Šalinački lug čeka da novu zaštitu proglasi Vlada Srbije, a novi upravljač planirano je da bude JP „Srbijašume“.

Ovaj projekat je sufinansiran iz Budžeta Republike Srbije-
Ministarstva informisanja i telekomunikacija.
Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu
nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.

Dr Dejan Maksimović,
Ekološki centar „Stanište“
Foto: D. Radovanović i V. Nešić